

ROZMAITOSCI WARSZAWSKIE

PISMO DODATKOWE

DO GAZETY KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO.

Wę SRODĘ d. 13 Października 1830 roku.

I.

WYIĄTKI z PAMIETNIKÓW o KROLU JANIE III.

(z *Owczesne go rękopismu.*)

(Dalszy ciąg.)

Uwiadomiona stolica Apostolska o śmierci Jana III Króla, pomimo, że w całym chrześcijańskim świecie nakazała modły za duszę jego, ale nadto w samym Rzymie tak w kościele Panny Maryi, od zwycięstwa, jako i na Kwirynale w kaplicy papieżkiej, żałobne uroczyste zostało odprawione nabożeństwo, a publiczną mową w języku łacińskim, zasługi nieśmiertelnego Króla ogłoszone były.

Roku 1700 Królowa wdowa po Janie III odjechała do Rzymu z królewiczem Aleksandrem, królewicz zaś Jakob i Konstantyn wyjechali do Ślązka. Tam w Opawie zmarł Jakobowi syn i dynak, którego żałobki odesłał do Warszawy do klasztoru z następującym własnoręcznym listem tej treści.

»Czcigodny oycze gwardyanie! Synoczka mego gdy zawczesna śmierć zapłała, a razem i jedyną moją nadzieję i gdy mnie najsmatniejszemu synu grób dla niego obrać wypada, choć i prozę tę zwiędła latorośl złożyć u zwłok Najjaśniejszego dziadka a oycza mego. Połącz szanowny oycze zwłoki syna mego z zwłokami nigdy nieodżałowanemi. Krew moja, i widoki fundacyi tego wymagają. A ztąd mojenieysza moja ku zakonowi pozostanie pamiątka. Obszerniej w imieniu moim, otwórzmy myśli moje JPan Szczepan Wychowski skarbnik Owrócki, który ten serca mego depozyt, złoży wraz z moją ku wam przychylności rękoynią. Dał w Olawie 6 Lipca r. 1700 (podp.) Jakob Trudwik Królewicz Polski i W. X. Litewski. — Rozkazem królewicza stało się zadosyć. — W tym roku okropne zawiązały się początki wojny między Karolem XII Królem Szwedkiem złączonym z Leszczyńskim Stanisławem Woiewodą Poznańskim, przeciw Augustowi obranemu Królowi polskiemu, który wszedł

czy w związki przyjaźielskie z Piotrem Wielkim Cesarzem Rosyjskim.—Z tej okoliczności, pomijając skutki tej wojny, zwracam całą uwagę w tem piśmie na pozostałe zwłoki Jana III w Kapucynów klasztorze. — Czytałem w pismach ojców utrzymujących roczniki prowincyi, że tam Piotr Wielki iako i Karol XII będący w Warszawie, w ciągu tej wojny, odwiedzili zwłoki z uszanowaniem zmarłego Jana III.

Roku 1714. Umieszczony jest list królewicza Jakóba następujący.— »Przewielebny ojcze gwardyanie! Od dawnego czasu żądałem mieć prawdziwy portret najukochańszego oycy meiego, Króla Jana, który w wielbności waszych znajduje się, a o który kilkokrotnie upraszałem przez Jpanów Mokrońskiego i Thea, nie żebym go zatrzymał, ale przekopować kazał. Nie wątpię, iż wielbność wasza łatwo żądaniom moim zadość uczynisz, a na zaręczanie i wiarę moją rozkażesz wydać opieczętowany Mokrońskiemu, który wzajemnie po dobrem przekopowaniu, obowiązanie się wiernie odesłać. Pragnę bowiem, nie tylko aby wam oycowie wdzięczną pamięć odnawiał, ale i potomności. Uczynioną mi w tym rodzaju grzeczność, niewdzięcznością nie płacę. Zawsze z zapewnieniem, że jestem wielbności waszej najprzywiązany z serca.» — Jakób Ludwik królewicz Polski i W. X. Litewski. *Nota.*—Portret ten jest dotąd w refektarzu Warszawskim. Tradycya ustna niesie, że był malowany za życia Jana III; przez jednego z Kapucynów.

Tegoż roku dnia 19 Listopada.—Alexander królewicz, syn najmłodszy Jana III, po

długiej chorobie w Rzymie przy asystencyi O. gwardyana Rzymskiego umarł.—Obaszerny opis zeyścia tego Xiążęcia, i jego pogrzebu uroczystego z rozkazu papież. w grobach Kapucynów Rzymskich, znajduje się w rocznikach prowincyi. Testament królewicza był złożony w ręce O. gwardyana Rzymskiego, który go dysponował i niezwłocznie po zamknięciu powiek był publikowany w pokoju, w którym umarł przez tegoż gwardyana, w obecności kardynałów przytomnych, prokuratora sakenu i dworu iak następuje:

»Królewicz zmarły zalecił mi, abym zaraz po jego zeyściu wszystkim oświadczył, że swój testament chce mieć taki, aby był zgodny z prawem Boga, natury, królestwa, i xiążąt panujących. Rozdzielony od wszystkich stworzonych rzeczy osądził, że nie przystoi, aby jedna prywatna osoba iak się bydz mienić zmarły królewicz, śmiała odważyć się gwałcić w najmniejszej rzeczy prawa przerzeczonych, nad któremi dozór Bóg postanowił sędziów, aby rozwiązywali sprzeczki i kłótnie.—Sam zaś kazał się chować ubogo, aże był w bractwie pięciu ran Zbawiciela, rozkazał odziać zwłoki swoje znakiem iego. *Nota.*—Papież inaczej, to jest najwspanialej pogrzebem rozrządził. Mauzoleum w kościele Kapucynów dla Alexandra wystawione, jest z alabastru.

Rok 1716. Dwudziestego roku od śmierci Jana III królowa małżonka iego owdowiała, bawiąc na przemian w Rzymie i we Francyi w tym roku umarła.—Zwłoki iey przeniesione prywatnie do Warszawy i również potajemnie złożone w prywatne sarkofagi.

szterney Kapucynów w nocy; sadzwoniono do furty, wyszedł zakonnik odzwierny, a nie znalazłszy nikogo z żyjących nad samą trumną, dał znać przełożonemu, który przekonawszy się o rzeczywistości trumny, udał się do pokojów królewskich, w których odprawił rekolekcyę JWX. Jan Tarło biskup Poznański.—Poszedł rzeźbony prałat z oczami do furty. Rozkazał otworszyć trumnę, w której była druga, cała materją jedwabną pokryta i w niej zwłoki królowey z berłem i koroną z żelaza wyłaczanemi, mająca w ustach numizma, z następującym napisem: »Maria Casimira Regina Poloniae Magna Dux Lityviae Invictissimi Joannis III vidua. Obiit Blesis in Gallia die 30 mensis Januarii, s. 1716 aetatis suae 75 currente septima et die tercia.

II.

O UBIORACH W POLSzcZE.

Za Stanisława Augusta stroiem kobiet w początkach były kamizelki wcinane w atakniku szamerowane z spodnicą do nich, robione z materji gładkich i w bukiety, koniusiki, rupki z kapiszonami i angażantami do wiązania w tyle, spodnice mat z sznurkowaniem, falbanami i ogonem, gorsety z dziurkami obszywanemi lub dzierganiami, salopy garnitowane lub z koronką, płaszczki do futra, węgierki z potrzebami, kamizelki szustowa, juste au corps, robota bez szamerowania, manty bławatne i materjalne, kabaty sznurowane i spodnice francuską robota, żustokory bławatne, bramowane galonami dostatkio i zakładane. Ciągalski popisywały się z kofpaczkami biało-

głowskiemi okrągławymi, niemarszczonemi i marszczonemi; popisywały kofpaczkami i kołnierzami z gronostaiów cynkowanych. Do ich wydziału należały irękawiczki biało-głowskie cynkowane.

Lecz w drugiej połowie rządów tego Króla, zaszła wielka co do ubiorów kobiecych w całej Europie zmiana, od innych i my ją przejęliśmy. Zarzucono wszystko, co dziwaczne, przysadne, wymuszone, a zbliżyć się do piękney natury ośmielono, do wspaniałych starożytności wzorów. Zniknęły powyżey opisane robione, szusty, rogówki i tem podobne, owe niebotyczne fryzury, krępowania ciała z uszkodzeniem zdrowia nie raz, a hoża dziewica lub męzka młoda, okazała się prawdziwie mitologicznem bóstwem, Nimfą ulotną, niebianką, a przynajmniej rzeczywiście piękną osobą, iak ją szerodra dla niej utworzyła natura. Powaby swe teraz, ile skromność pozwala, snadniey okazać może. Tworzyły nie zaszcpeczona smieszniemi i dziedzicznymi przydatkami, nie zepsuta malowidłem, włos gięty w pierścienie lub spleciony zgręcznie, lekkim czepkiem albo kapeluszem ozdobnym przykryty, kibić wydatna, zgręcznie, ubrana ubózka. Isędziwsze nawet osoby na tym ubiorze pozyskały swobodę i przydatnośc; na ubiorze zdolnym całą świeżosc młodości w uroczym i zachwycającym wdzięku wydać, iak przy ograniczeniu pewnem i zachowaniu miary całą okazałość i powagę. Czyli do codziennego rannego lub wieczornego stroiu, czyli do wyborniejszego na wielkie spo-

czeństwa i bale, łatwo dał się zastosować. Nie wchodzi (tu w szczególności, ażeby się nie powtarzać, są one przy każdym, oddzielnym tych ubiorów nazwisku, opisane. Prostota i przyjemność jego cechą, a lubo większej może zmienności, co do niektórych przedmiotów, co do kroju, koloru szat, materii używanych, wyższych lub dłuższych staników, tego lub owego rodzaju ozdób i garnirowania podlega; zachował się w swym rodzaju naturalniejszy sposób ubierania się, ażeby dotąd, oby przetrwał i tak najdłużej, i smak dobry w tej mierze nie skazil się przez nowe jakieś urojenia.

Oka nie raz, nie przeciwia się w niczem przyzwyczajeni, kraśno nie tłum, podnosi ją raczej i nowym otacza powabem, dogadza i oszczędności, bo chociaż są jeszcze kosztowne szale, płaki rajske po 100 dukatów płetcone, ustaly właściwie mowiacinne zbytki i przesadzanie się w mnogości i kosztowności byllantów, pereł, koronek; a piękna osoba dowodzi, że może być najgustawniej i najwyborniej ubrana, bez wielkiego nakładu. Racjonalność wymaga wszakże, ażebyśmy powiedzieli: że nowożytny ubiory mniej są trwałe, nie przechodzą jak dawne od babek, matek, do córek i wnuczek, a płoche, ślepo za nowością biegnące i na te frazki i drobnotki na pozor tanie, lecz mnogością zastraszające, siebie, męża i dzieci, zubożyć i całkiem zniszczyć potrafią. Wyprawa panny młodej jeszcze nader jest kosztowną i takim niepojętym wszystkim, choć rzeczywistej wartości nie ma żadnej prawie. Rozsadek atoli i umiarkowanie, tak łatwo położyć mogą granice, za które nie godzi się postępować. Jedac tylko ubiory

na głowę w tej ustawicznej zmianie, że nasładowane ślepo, nie każdej osobie mogą być do twarzy. Oby równie większy był wzgląd czasem na ostrość klimatu naszego, na zdrowie, na stan i możność każdej osoby; oby zniknęło przeymowanie wszystkiego co tylko wymyślą Paryż lub Londyn modnie, a niczy w tej mierze do życzenia nie zostawało.

K O L O R Y.

Tu wspomnieć jeszcze wypada kolory najupodobańsze: szary, czyli naturalny sukna, widzieliśmy najbardziej używanym w starożytności wyższej. Kolor szkarłatny wyłącznym był rycerskiego stanu, wszakże gdy kto się niecznym splamili czynem, używać go nie mógł, ani jego potomkowie. Do czasów Kazimierza W. nie wolno było Zarembo i Natęczom sukien szkarłatnych posiadać, że należeli do zabójstwa Przemysława. Naruszewicz t. V, str. 250. Karmin i granat kolory Białochrobotów może, stały się z czasem barwą narodową że tak rzekę dla mężczyzn, dla kobiet zaś poważniejszym u nas biały i czarny kolor. Używano wszakże innych przytem, jako to: cytrynowego, jak marce zielonego, saskiego piękney, żywszej zieleności, verd de pont, verd de dragon, oliwkowego, papuziastego, rozmarynowego, żółtopiękney, cytrynowego, pomarańczowego, słoniastego czyli paillowego, złotego, jaloowego, chamois i cielistego koloru, agatowego, modrego, niebieskiego, lazuruowego i ciemniejszych w tym rodzaju; grylinowego, lilu, fioletowego, rozynkowego, orzechowego, pieprzykowego, piernikowego, czekoladowego: różowego od bledzych do cie-

mniejszych, ponsu i kokliki, purpurowego i morderowego, amarant i tysiąca innych odcieni w miarę mody lub upodobania.

Ubiory do okoliczności:

Pospolitsza odzież była codzienną, bogatsza lub wytworniejsza strojną. Do pewnych epok czyli okoliczności, były pewne ubiory, oznaczone prawem lub zwyczajami uświęcone. Przepisany był do obrzędu oddawania hołdu po koronacji Stanisława Augusta ubiór następujący: Porzątek chorągwi cechowych i kompanii kupieckich wynoszących ludzi 3800 był takowy. 1. Chorągiew piwowarów Niemców reprezentująca indyżniterów, kolor zielony z ponsowym. Za niemi polska chorągiew piwowarska pod uniformą z dobytymi pałaszami. 2. Chorągiew rybaków w mundurze popielatym z czerwonym. 3. Chorągiew rzeźników w mundurze kafowym z ponsiem. 4. Chorągiew stolarzów w mundurze niebieskim z karmazynowym. 5. Chorągiew stelmachów, ślusarzów i kowalów w mundurze granatowym z karabinami. 6. Chorągiew rymarzów po grenadyersku mundur zielony z ponsowym. 7. Chorągiew rękawiczników reprezentująca strzelców w mundurze zielonym, szamerowanym złotem z karabinami. 8. Chorągiew złotników i z-garmistrzów reprezentujących infanterją, mundur granatowy z białym, szamerowany złotem. 9. Chorągiew kuźmierzów reprezentująca jazdę huzarską polską, kontusza niebieskie, żupany i czapki palie, wysokie z siwym barankiem, przyodziani z ramion lampartami. 10. Chorągiew polskich krawców i smuklerzów, kontusza popielate z sznurkiem srebrnym, żupany karmazynowe. 11. Chorągiew krawców niemieckich, suknie

zwierzchnie zielone, kamizelki ponsow szamerowane złotem. 12. Chorągiew szweców polskich suknie zielone ze złotem; także chorągiew szweców niemieckich. 13. Chorągiew mi-czników w żupanach ponsowych, reprezentująca kirysników w zbrojach i szyszakach. 14. Kompania kupiecka polska żupany niebieskie, grodeturowe kontusze, palie z takiemiz wydogami, z sznurkiem srebrnym, czapki palie z czarnymi barankami, bity czerwone, w rękach dzirydy. 15. Kompania kupców polski, mundur granatowy i palie z galonkami srebrnymi, kapeluszem z strusim piorem białym, pałontasze palie ze srebrem, ostrogi srebrne, sztandar aksamitny haftowany srebrem. 16. Trzy kompanie kupieckie w szwajcarskim stroju; u pierwszej chorągiew biała srebrem szamerowana z herbem J. K. Moj, nad syreną herbem Warszawy, u drugiej chorągiew niebieska z takiemiz ozdobami, u trzeciej chorągiew z podobnemiz adornamentami. Strój zaś tych 3 kompani był taki: przyłbice aksamitne niebieskie, szamerowane srebrem z piórami strusimi białymi, wysoko wyniesionemi i po za głowę spuszczone, włosy w tył wstążką związane i w loki rozpuszczone, w koło szyi kryzy wielkie muslinowe z hiszpańska, kamizelki niebieskie sukienne srebrem szamerowane, płaszcze palie także srebrem szamerowane, spodnie palie, pończochy białe jedwabne, ciżmy czarne z czerwonymi karkami, w rękach halabardy z kutasami niebieskimi srebrem przerabianymi. U officerów zaś kamizelki niebieskie srebrem szamerowane, płaszcze palie frędzlami srebrnymi szamerowane, na piersiach zaś słońce haftowane, złotem z cyfrą imię

nie królewskiego na aksamicie ponsowym i zaskrypcy: pro fide, rege et lege. Kempnie te prowadził JP. Tepper. Magistrat w czarnej aksamitnej sukni i w płaszczu grodeturowym czarnej obszernej, poważnie był ustrojony. Na balu wielkim na pokojach zamkowych damy w robach, kawalerowie w sukniach bogatych na gala znajdowali się ubrani.

Dla kawalerów odcierano strój był orderowy, dla płci pięknej do ślubu strój biały, w W. Czwartek, Piątek i Sobotę u dworu Polskiego czarny, na obchód uroczystości 8 Maja, biały z pensem zwanym kokliko. (a)

III.

Nadesłano nam do umieszczenia następujący artykuł:

Mości Redaktorze!

Gdy byłem młodym człowiekiem zachciało mi się wsiąść na Pęzaka.

*Bo młodość zwykle zuchwała
Lekka, próżna przeto śmiała,
Za pierwszym zapędem leci,
Jak za bańką z mydła dzieci.
Takich nawet pragnąć rzeczy
Co tej wręcz natura przeczy.*

Oweż i ja lecaę za tą bańką, mimo inhiłicy natury, wygramoliłem się na Pęzaka; a,

(a) Kupiec Clermont przybyły z Paryża, każdą pocztą sprowadzał z Francyi rozmaite artykuły mody w tych kolorach, jako to: masyry, kwiaty, wstążki. Jego spekulacya powiodła się krzysmetak, że w ciągu półroka zebrał ogromny majątek i wywiozł go z Polski.

*Choć na koniu nieśmiertelnym
Nie zostałem jeźdźcem dzielnym,
Ni Trębeckim ni Osińskim,
Ni Krasickim ni Kropińskim,
Najmniey troskałem się o to,
Mysząc, jak bożek Merkury,
Że według u-taw natury,
Lepiej stępa niż piechotę.*

Płody więc mojej pracy odpowiadały powolnej jeździe.

*Wyobraźnia nie wzniosła, rym nicosobliwy:
Wiersz zaś, tem się zalecał, że był żartobliwy.*

Wszelako starałem się w nim zachowywać wszystkie formy i prawa staroświeckie. Wyrażenia i podobieństwa były często pożyczone i przenicowane, czasem też i moje własne lecz do przedmiotu zastosowane, dążność cała do jednego celu, tak że tytuł opowiadając reszcie, nie zatrudniał czytelnika odgadywaniem, czego chce autor, słowem, Był początek na początku, środek na środku a koniec na końcu; sądziłem bowiem, że pisać inaczej, jest to iść w Brev tej starej lecz niezachwianej nauce Horacyusza.

Humano capiti cervicem si quis equinam.

Tak postępując odniosłem korzyść, bardzo powabną, dla autora — Poety. Stawał moja rozczuła się o cztery mile odległego mojego mieszkania.

*A cała moja rodzina
Jednogodnie osądziła
I podpisami stwierdziła,
I mój proboszcz Xiądz Antoni
Choć nie słyszy iak dziać dzwoni,
Twierdził, że mój lutni brzmienie,
Wprawiło go w zachwycenie.*

A cóż mam powiedzieć o mojej kocha-
nej siostrze, która

Czyli to z przywiązania, czyli też z próżności

A może z niewiadomości,

Tyle mi zalet przysnęła,

Że poetów rzesza cała,

Mogłaby z nich wziąć połowę,

Na poematów osnowę,

Na Satyry i na Ody

Bez najmniejszey moiey szkody.

Lecz oniestatości rzeczy ludzkich!!! od
niejakiego czasu Mości Redaktorze, wiersze
moje spadły jak, wexle bankruta. Dawniey-
si wielbiciele, już to naywięcey okazują
względów, gdy ciągle przy nich ziewając,
ze wszystkim nie usną; poufalsi zaś wyty-
kają że się bardzo uniewolniczyłem, że pi-
szę jakąś starą metodą, nadto prosto, nadto
jasno, a co nayboleśniej, że *siostra moja*,
owa wielbicielka, a której wierzyłem
jak ewangielii, jest teraz na czele moich
Zoilów, wymawia mi że moje metafory i
wystowienia, choć wprawdzie dorzeczne,
ale tylko też tyle że dorzeczne, lecz bez o-
gnia, szczytności i wielce stacę. I tak gdy
ja malując stan duszy zękaney nieszczę-
ściem, powiem np. tym sposobem:

Ni ią promień nadziei ożywi, ni wzruszy,

Ona mi na to odpowiada, że teraz nieró-
wnie piękniey ten stan oddany wierszem,

«Okropny powóz iedziapo mey duszy!

I tym podobnie. — Kazala mi więc, jeżeli
chcą dawną utrzymać stawę, oswoić się z
szkołą romantyków, i pójść ich śladami, uczy-
niwszy mi na ten koniec ofiarę z dzieł ró-
żnych autorów, w tej szkole celujących, jako
to panów K. W. G. i jeszcze G. O. i wielu
innych. Przeczytałem je razy kilkanaście,

a że powiększey części nie mogłem pojąć
o co idzie, udałem się po oświecenie do
niey samey i do wielbiceli tej nowey szko-
ły. Cóż ztąd wynikło. Ieden tłumaczył
tak, drugi wapak, ten ubolewał nad moją
prostotą, że koniecznie chce myśli zamiast
wyrazów, a naywięcey było takich, którzy
z zachwyceniem czytając, twierdzili, że choć
tego niemożna ściśle wytłumaczyć, wszela-
ko jest pięknem, wzorowem, i autor musiał
mieć coś wielkiego na celu. —

Ponieważ trudno dawne porzucić nałogi,
przeto i ja abym umarł poetą, przeszedłem
do szkoły romantycznej i napisałem wiersz,
który mi niesłyszane aplauzy zjednał, mia-
nowicie *siostra moja*, to płacząc, to śmie-
jąc się nienaturalnym śmiechem, omota mię
swemi nie zadusila uściskami, iestem zno-
wu tym czym byłem, a może i więcej ie-
szcze. Aby więc to, tak wielbione dzieło
nie praepadło, umyśliłem go WP. postać
z prozą i naleganiem, byś go koniecznie
choć w nadzwyczajney umieścił gazecie,
lub innem jakim piśmie, bo inaczej będziez
odpowiednym przed publicznością, żeś jej
nieagrodzoną wyrządził szkołę. Nie wąt-
pię bowiem, pomimo wrodzoney mi skrom-
ności, że publiczność, jak mię *siostra moja*
o tem upewnia, z zachwyceniem przyimie
tę próbę, mego nowego talentu, i o wię-
cey w tym rodzaju, u mnie domagać się
będzie.

Ostrzeżenie. Tytuł może dać czytelnik
jaki mu się podoba, bo to iest we zwyczai-
u u Romantyków, iż wprzody wiersze ro-
bia, a potem je chcają: co bardzo stu-
żnie, bo poeta wznesiony jakimś na-
przyrodzonym natchnieniem, nie może prze-
widzieć, o czem będzie mówić. Zdo Me-
taphory moiey własney iawności, a których
w żadnym nie znalazłem romantyku pona-
szaczalem odcyfłaniami z wyjęskaniem ich
znaczenia.

Miotay falą ognistą, której dzika siła,
Gontalem cierpkich wspomnień pierś wielka przeszła,
Wyrwij Hydro pamiątek z Ruczaiów krawędzi.—

Jak złowrogi ptak śmierci, co się w lochu wędzi —

Przed słońcem oko zamyka
Ciemnościom miłość ślubuje,
Tak ia po mey duszy czuig:
Jak ładowna iedzie bryka!

Wnuk czasu powstał, patrzcie, i patrzcie niestety!

Jaka miąższność, obięłość, rodzayney kobiety.(1)

Wzrok iego utaiemnia, strach ziująca krepą,

Przed nim pierzchaia kartę, gdyby groch z pod cepa,

My za nim, skłupieni w iedno,
Spuścimy się w wieków bezedno,
Wydostaśmy przodków sławę,

A na oyczynny wspomnienie,

Ochną z płaczu oczy łzawę

J zadrzą życia korzenie; (2)

A ciemney Litwy poświęty,

Pędząc nasz korab szybisty,

Przyblią do życzeń kni i,

Z masztem iaskrawey nadziei:

Wyl! koście wielkiy matki i wy iey warkoczel (3)

Na coż się wasze napatrzyły oczy? (4)

J bracia ięczą w niewoli,

J ten co swego chleba użyczał i soli,

Co pogromiał Muzułmany,

W kilowie ćwiertował bramy,

Dzś, podobien do grzyba co pod pniakiem siedzi,

Jak kaczor na gołoledzi!

Tu zakres — w tym odmiecie co Rusalka powi?

Wierzcieimilcze e stu haycie... — Rzekła: bądźcie zdrowi!

(1) Rodzayna iob-eia znaczy natura. (2) Korzeń życia iestto serce. (3) Kościel wielkiy matki są skały a warkoczce lasy. (4) Dla tey szczytney myśli zdało mi się iż wolno przestąpić niewolnictwo gramatyczne, zakaszcza że z toku wiensza łatwo się każdy domyśli, że oczy są oczy.